



**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus I. vtrum Christo comperat orare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)



Einde considerandum est de oratione Christi.

Et circa hoc quaruntur quatuor.

Primo, virum CHRISTO conueniat orare.

Secundo, virum conueniat sibi secundum suam sensualitatem.

Tertio, virum conueniat sibi orare pro se ipso, an tantum pro alijs.

Quarto, virum omnis eius oratio sit exaudita.

ARTICVLVS I.

Virum Christo competat orare.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod Christo non competat orare. Nam sicut Damascenus * dicit, oratio est petitio decentium à Deo, sed cum Christus omnia facere posset, non videtur ei conuenire, quod aliquid ab aliquo peteret: ergo videtur, quod Christo non conueniat orare.

2. Preterea, Non oportet orando petere illud, quod aliquis scit pro certo esse futurum (sicut non oramus quod sol oriatur cras) neque est etiam conueniens quod aliquis orando petat, quod scit nullo modo esse futurum. Sed Christus sciebat circa omnia quid esset futurum. Ergo non conueniebat ei aliquid orando petere.

3. Preterea, Damascenus * dicit in lib. 3. quod oratio est ascensus intellectus in Deum. Sed intellectus Christi non indigebat ascensione in Deum: quia semper intellectus eius erat Deo coniunctus, non solum secundum unionem hypostasis, sed etiam secundum fructum beatitudinis. Ergo Christo non conueniebat orare.

Sed contra est, quod dicitur Luc 6. Factum est, in illis diebus exiit in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei.

Respondendo dicendum, quod (sicut dictum est * in Secunda parte) oratio est quadam explicatio propriæ voluntatis apud Deum, ut eam impleat. Si igitur in Christo esset una tantum voluntas, scilicet diuina, nullo modo competere sibi orare, quia voluntas diuina per se ipsam est effectiua eorum, quæ vult: secundum illud Psalm. 134. Omnia quæcunque voluit Dominus, fecit. Sed quia in Christo est alia voluntas diuina, & alia humana & voluntas humana non est per se ipsam effectiua ad implendum quæ vult, nisi per virtutem diuinam: inde est quod Christo, secundum quod est homo, & humanam voluntatem habens, competit orare.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus poterat perficere omnia quæ volebat, secundum quod Deus, non autem secundum quod homo: quia secundum quod homo, non habuit omnipotentiam, ut supra habitum est. * Nilominus tamen ipse idem Deus existens & homo, voluit ad Patrem orationem porrigere: non quasi ipse esset impotens, sed propter nostram instructionem. Primo quidem, ut ostenderet se esse à Patre. Vnde ipse dicit Ioan. 11. Propter populum qui circumstat, dixi, scilicet verba orationis, ut credant, quia tu me misisti. Vnde Hilarius in 10. de Trinit. * dicit: Non prece eguit, pro nobis orauit, ne Filius ignoraretur. Secundo ut nobis exemplum orandi daret. Vnde Ambrosius dicit super Lucam. * Noli insidiarices aperire aures, ut putes Filium Dei, quasi infirmum rogare, ut imitabilis ei petret, quod implere non possit, potestatis enim est auctor, est de obedientia magister, ad præcepta virtutis suo nos informat

Fr. Suarez. Tom. 1.

A exemplo. Vnde & Augustinus * dicit super Ioan. Poterat Dominus in forma serui, si hoc opus esset, orare silentio: sed ita se, paulo à Patri exhibere voluit peccatorem, ut meminisset nostrum se esse doctorem.

C Ad secundum dicendum, quod inter alia, quæ Christus sciuit futura, sciuit quadam esse scienda propter suam orationem, & huiusmodi non inconuenienter à Deo peti.

d Ad tertium dicendum, quod ascensio nihil est aliud, quam motus in id, quod est sursum: motus autem, ut habetur in 3. de Anima, * dupliciter dicitur. Vno modo proprie, secundum quod importat exitum de potentia in actum, prout est actus imperfecti: & sic ascendere competit ei, quod est potentia sursum, & non actu. Et hoc modo, ut Damascenus * dicit in 3. lib. intellectus humanus Christi non eget ascensione in Deum: cum sit semper Deo vnitus, & secundum esse personale, & secundum contemplationem beatam. Alio modo dicitur motus, qui est actus perfecti: id est, existentis in actu: sicut intelligere & sentire dicuntur quidam motus. Et hoc modo intellectus Christi semper ascendit in Deum, quia semper contemplatur ipsum, ut supra se existentem.

COMMENTARIVS.

Ex corpore articuli duæ colliguntur assertiones.

Prima est, si Christus tantum esset Deus, seu (quod idem est) si in eo tantum esset voluntas diuina, non fore capacem orationis. Quod est per se enidens, ut idem D. Thom. 2. 2. q. 83. ar. 10. latius docuit, quia oratio est actus inferioris deprecantis superiorem, ut se adiuuet vnde est actus indigentis ope alterius, cui cultum & reuerentiam exhibet, & ideo ad religionem pertinet: Deus autem, neque alterius ope indiget, neque alterum reuereri, aut religionem colere potest, cum omnipotens sit, & superiorem non habeat, & ideo orare non potest, neque enim ad se ipsum orationem dirigere valet, ut per se constat. Neque ad hoc refert, quod in Deo sit personarum distinctio, omnes enim æquales sunt & eadem omnipotentia, intellectu, & voluntate operantur, & ideo non potest una magis alteram orare, quam se ipsam.

Secunda assertio D. Tho. est, Christum Dominum ut hominem, quia humanam habet voluntatem, & intellectum, verè ac proprie orare posse, humana enim voluntas, etiam Christi, non est per se efficax, sed auxilio indiget diuino, quod orando implorare potest, & voluntatem suam apud Deum explicando in quo ratio orationis consistit, ut D. Thom. inquit, quod non est huius loci latius explicare: in quo enim actus orationis consistat, & cuius facultatis actus sit, non facile (ut existimo) explicari potest: id tamen agendum est in 2. q. 83. Nunc quod præsentis institutioni satis est, supponamus, actum mentalis orationis seu petitionis apud Deum (de hoc enim agimus) in-cludere, vel supponere aliquid ad intellectum, & aliquid ad voluntatem pertinentem, scilicet voluntatem, seu desiderium obtinendi aliquid à Deo, seu ope diuina: quæ voluntas supponit, Deum cognoscei ut autorem talis boni, à quo expectandum est, & petendum: deinde includit oratio ordinationem quædam huiusmodi voluntatis, seu desiderij ad Deum quia homo manifestat Deo suum affectum, cupiens & sperans obtinere, quod appetit: siue igitur hæc ordinationis, vel explicatio desiderij apud Deum ad intellectum, siue ad voluntatem pertineat: constat tamen Christi animam capacem fuisse omnium istorum actuum, cum creata sit, Deoque subiecta, & inferior.

Solutio ad primum non nihil difficultatis habet, argumentum enim erat, Christum non indigere oratione, cum omnia per se possit. Respondet autem primum D. Thom. Christum ut hominem non potuisse perficere omnia, quæ volebat sine oratione, quia ut homo non erat omnipotens: subdit vero

Mmm 2 de in-

Christus
enim oravit
vix.

deinde voluisse ad Patrem orationē porrigere, non quia ipse esset impotens, sed propter nostram instructionem, & exemplum. Quæ duo non videntur inter se consentanea, quia si propterea fuit capax orationis, quia ut homo non omnia poterat, ergo reuera oravit, quia erat impotens. Et confirmatur, quia si tantum oravit propter instructionem, & exemplum, nec nunc oraret, neque in via orasset, nisi tantum publice. Respondetur mentem D. Thom. esse, cum Christus sit Deus, assumendo humanitatem, potuisse illi communicare, ut omnia quæ vellent, operaretur absque orationis vel petitionis indigentia: & hoc modo dicitur orasse, non quia sit impotens, nimirum ipsa persona Christi ad operandum hoc modo per humanitatem suam: de facto tamen non solum communicare hanc efficaciam sue humanitati, nisi per hoc medium orationis, & petitionis, & ideo recte etiam dicitur in quantum hominem non omnia posse sine oratione. Et hoc sensu etiam potest verè dici, Christum ut hominem interdum orasse, non solum propter instructionem, & exemplum, sed quia sine oratione reuera non posset perficere, quod volebat: quanquam hoc totū ad nostram instructionem, & exemplum ordinatum sit. Ad confirmationem respondetur, illas esse optimas rationes, sed non adæquatas, nam etiam voluit Deus Christum, ut hominem oratione indigere, ut servaretur debitus ordo inferioris nature ad superiorem, & ut debitus orationis cultum divinitati præberet.

c. Secundum argumentum duas partes habet: altera est, quo modo Christus petebat orando, quæ certo sciebat esse futura. Et hanc facile dissolvit D. Tho. dicendo, idē orasse, quia præsciebat per orationem suam fuisse futura. Altera pars erat, quo modo orando petebat interdum, quæ sciebat nullo modo esse futura. Et huic parti nihil respondet D. Tho. foras enim omisit in 4. art. explicandam. Responsio vero est, simpliciter non petiisse res huiusmodi, sed solum interdum sub conditione explicasse affectum suum propter instructionem nostram, vel exemplum, vel alias honestas causas.

d. In solutione ad tertium videtur sentire D. Tho. Christum orasse Deum per ipsam contemplationē beatam: & hoc modo applicat orationi Christi definitionem Damasci, scilicet orationem esse ascensum mentis in Deum. ut scilicet in Christo intelligatur, non de aliquo nono ascensu, sed de illo, quem perpetuo habet per contemplationem beatam. Et est hoc quidem verum, quia (sicut supra diximus) potuit anima Christi, supposita visione Dei, exercere circa creaturas in Deo visas actus charitatis proximorum, liberos & meritorios, & ita etiam potuit desiderare illis bona, atque adeo ea petere à Deo. Ad id vero potest per actus scientiæ infusæ, potuisse animā Christi habere novas ascensiones mentis in Deum, nunc per unum effectum, postea per alium, & hoc modo novas orationes fundere extra contemplationem beatam. Quæ omnia facile ex supra tractatis de scientia, & voluntate Christi constare possunt.

ARTICVLVS II.

Utrum Christo conveniat orare, secundum suam sensualitatem.

127.
In fra. art.
4. co. & ad
7. & 3. dist.
17. ar. 3. &
opu. 3. 6.
340. &
opus 7.



Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod Christo conveniat orare secundum suam sensualitatem. Dicitur enim in Psal. 83. ex persona Christi. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum. Sed sensualitas dicitur appetitus carnis. Ergo sensualitas Christi potuit ascendere in Deum vivum, exultando, & pari modo orando.

2. Præterea, Eius videtur esse orare, cuius est desiderium.

Ad illud quod petitur. Sed Christus petiit aliquid quod desideravit eius sensualitas, cum dixit, Transseat à me calix iste: sicut dicitur Matthæ 26. Ergo sensualitas Christi oravit.

3. Præterea, Magis est uniri Deo in persona, quam ascendere in Deum per orationem. Sed sensualitas fuit assumpta à Deo in unitatem persone, sicut & qualibet pars humane nature. Ergo multo magis potuit ascendere in Deum orando.

Sed contra est, quod dicitur ad Philippens. 2. quod Filius Dei secundum naturam, quam assumpsit, in similitudinem hominum factus est. Sed alij homines non orant secundum sensualitatem. Ergo nec Christus oravit secundum sensualitatem.

Ad respondendum dicendum, quod orare secundum sensualitatem potest intelligi dupliciter. Vno modo scilicet, quod ipsa oratio sit actus sensualitatis: & hoc modo Christus secundum sensualitatem non oravit: quia eius sensualitas eiusdem nature & speciei fuit in Christo & in nobis. In nobis autem non potest sensualitas orare, duplici ratione. Prima quidem, quia motus sensualitatis non potest sensui transcedere: & ideo non potest in Deum ascendere: quod requiritur ad orationem. Secundo, quia oratio importat quandam ordinationem: prout, scilicet, aliquis desiderat aliquid quasi à Deo implendum, & hoc est sollicitudo, unde oratio est actus rationis, ut in secunda parte habitum est. * Alio modo potest dici aliquis orare secundum sensualitatem, quia, scilicet, eius ratio, orando, disponit quod est in appetitu sensualitatis ipsius, & secundum hoc Christus oravit secundum sensualitatem in quantum, scilicet, oratio eius exprimebat sensualitatis affectum tanquam sensualitatis advocata: & hoc, ut nos de tribus institueret. Primo quidem, ut ostenderet severam naturam humanam suscepisse cum omnibus naturalibus affectibus. Secundo, ut ostenderet, quod homini licet secundum naturalem affectum aliquid velle, quod Deus non vult. Tertiū ostendat quod proprium affectum debet homo divine voluntati subicere. Unde August. * in Enchir. dicit. Sed Christus hominem gerens, ostendit privatam quandam hominis voluntatem, cum dicit, Transseat à me calix iste. Hæc enim erat voluntas humana, proprium aliquid & tanquam privatum volens. Sed quia recto corde rectum vult esse hominem, & ad eum dirigere, subdit. Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. Ac si dicat, videre in me, quia potestis aliquid proprium velle, est Deus aliud velit.

Ad primum ergo dicendum, quod caro exultat in Deum vivum, non per actum carnis ascendentem in Deum: sed per redundantiam à corde in carnem, in quantum appetitus sensibilis sequitur motum appetitus rationalis.

Ad secundum dicendum, quod licet sensualitas hoc volunt quod ratio petebat: hoc tamen orando petere non erat sensualitatis, sed rationis, ut dictum est. *

Ad tertium dicendum, quod unio in persona est secundum esse personale: quod pertinet ad quamlibet partem humane nature. Sed ascensio orationis est per actum, qui non convenit nisi rationi, ut dictum est. * Unde non est sensus, nisi ratio.

COMMENTARIVS.

Quæstio huius articuli & in se facilis est, & non est singularis de Christo Domino, sed communis omnibus hominibus, neque habet in Christo singulariorem aliquam rationem dubitandi, & ideo circa illā nihil adnotare oportet, pertinet enim ad 2. q. 83. art. 1. hic vero à D. Th. proposita ad explicandum, quomodo, & propter quas causas Christus interdum oraverit, proponendo, seu representando Patri suo sensualitatis affectum. Quod luculenter facit, & distincte docet, neque alia explanatione indiget.

ART.